

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 13.12.2004 61. vuosikerta Numero 4 Sivu 12

Turkiseläinten ruokavalio kohdalleen

Nita Koskinen, Jarmo Valaja, MTT ja Ilpo Pölönen, STKL ry.

Kettua on karvoin katsominen, koska rehu ja ruokintateknologia aiheuttavat jopa puolet valmiin turkisanahan tuotantokustannuksista. Turkiseläinten ruokintaa tutkitaan MTT:n turkistutkimusaseman ja turkistuottajien yhteistyönä. Tavoitteena on vähentää rehun tuotantokustannuksia ja ympäristökuormitusta.

MTT:n turkistutkimusasemalla Kannuksessa käynnistyi kolme vuotta sitten ruokintatutkimus, jota rahoittavat myös Helven Säätiö ja Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry. Helven Säätiön kautta kaikki Suomen rehukeskukset osallistuvat ruokintatutkimukseen. Suomessa turkistalouden ruokintakustannukset ovat noin 70 miljoonaa euroa vuodessa.

Turkistuottaja on alansa ammattilainen

Yhteistyö on käynnistynyt viiden turkistilan kanssa Pohjanmaalla.. Turkistilalla toteutettavaan ruokintakokeeseen osallistuu paljon eläimiä käytännön olosuhteissa. Tuottaja on eläimiensä paras asiantuntija ja päivittäisten hoitotoimenpiteiden yhteydessä hän tekee tutkimuksen kannalta tärkeitä havaintoja. Tilakokeita suoritettaessa sekä turkistuottaja, rehukeskus että tutkija tuntevat vastuunsa ja suhtautuvat tuloksiin kuin palkintoon, joka on yhteisesti hankittu. Käytännön olosuhteista saatavan kritiikin lisäksi tuottajien keskuudesta nousee esiin varteenotettavia tutkimusaiheita.

Tilakokeissa vertaillaan normaalia turkiseläinrehua ja koerehua. Koerehussa on muutettu kiinnostavia ominaisuuksia, kuten rehun energiapitoisuutta tai viljan osuutta rehusta. Tilakokeet sijoittuvat pääasiassa tuotantokaudelle, jolloin rehunkulutus on huipussaan. Tilakokeissa tarkkaillaan eläinten terveyden lisäksi niiden kasvua, rehunkulutusta ja turkin laatua. Kasvukäyrät ja nahkojen laatuarvostelut kertovat, onko koerehulla edellytyksiä jatkokäyttöön laajemmassa mittakaavassa.

Siitoseläimille omat rehut

Käytännössä siitoseläimet ruokitaan syyskaudella samalla rehulla kuin nahkottavat eläimet. Rehun energiapitoisuus on suuri, joten siitoseläinten rehun saantia pitäisi rajoittaa. Ruokinnan rajoittamisesta huolimatta siitoseläimet lihovat tarpeettomasti tuotantokaudella. Niinpä nyt on kehitetty

siitoseläinrehua, jonka energiapitoisuutta on vähennetty kuidun avulla. Jotta siitoseläinrehun käyttö olisi käytännössä mahdollista ja taloudellista, rehun säilyvyyden ja hygieenisen laadun tulee olla hyvä. Siitoseläinrehuja on kokeiltu tiloilla Kalajoella ja Halsualla.

Kustannukset ja kuormitukset kuriin

Valkuainen on rehun kallein ravintoaine. Lisäksi valkuaisraaka-aineet sisältävät runsaasti kivennäisaineita. Runsas valkuaisen ja mineraalien saanti lisää typen ja fosforin eritystä. Kun vähennetään paljon valkuaista sisältävien raaka-aineiden määrää, pienennetään myös typpi- ja fosforikuormitusta sekä rehun raaka-ainekustannuksia.

Uudessakaarlepyyssä ja Evijärvellä tehdyissä tilakokeissa rehun valkuaispitoisuutta alennettiin tuotantokaudella. Tulokset olivat kannustavia. Vaikka rehu sisälsi paljon viljan, siniketut olivat terveitä, kasvoivat hyvin ja nahkojen laatu oli yhtä hyvä kuin normaalirehulla ruokituilla siniketuilla.

Ketustako kasvissyöjä?

Viime aikoina pienentyneiden valkuaispuosituksien myötä on voitu lisätä kotimaisten viljojen osuutta rehussa. Ohran käytön maksimointia ja energiapitoisen, raakan kuoritun ja kuorettoman kauran käyttöä tutkittiin tilakokeissa Uudessakaarlepyyssä ja Kortesjärvellä. Nämä viljakokeet osoittavat, että raaka kuorittu ja kuoreton kaura sekä ohra soveltuvat erinomaisesti turkiseläinrehun raaka-aineiksi.

Ruokintatutkimusten tuloksia on jo sovellettu turkiseläinten ruokinnassa. Osittain tilakokeiden ansiosta turkiseläinten rehussa on vähennetty tuotantokaudella valkuaispuositusta. Samalla on voitu lisätä paikallisten ja kotimaisten rehuraaka-aineiden, kuten ohran, kuoritun ja kuorettoman kauran käyttöä.

Kiinteä vuorovaikutus turkistuottajien, rehukeskusten ja tutkijoiden välillä tuottaa parhaimman hedelmän. Tutkimusaiheita ammennetaankin edelleen turkistuottajien keskuudesta ja kritiikkiä otetaan vastaan.

Lisätietoja: nita.koskinen@mtt.fi
puh. (06) 8743 5424

Nita Koskinen

Turkiseläinten ruokintaa selvitetään Pohjanmaalla.
Tavoitteena on vähentää rehun tuotantokustannuksia ja
ympäristökuormitusta.